
Investeerimine

Seotud lingid

[Eestis tegutsevad investeerimisühingud, fondivalitsejad, investeerimis- ja pens...](#)

[Investeerimisfondide seadus](#)

[Väärtpaberituru seadus](#)

Finantsinspeksioon teostab riiklikku järelevalvet Finantsinspeksioonilt tegevusloa saanud investeerimisühingute, ühisrahastusteenuste osutajate, fondivalitsejate, investeerimis- ja pensionifondide ning väärtpaberituru üle.

- Eestis tegutsevate investeerimisühingute filiaalide üle teostab esmast järelevalvet nende emamaa järelevalveasutus.
- Ülepiiriliste investeerimisteenuste pakkujate üle teostab järelevalvet üksnes nende emamaa järelevalveasutus.

Mis on investeerimisühing?

Investeerimisühing on aktsiaselts, mille püsiv tegevus on osutada investeerimisteenuseid.

Investeerimisteenused on:

- väärtpaberite omandamine või võõrandamine oma nimel ja kliendi arvel.
- väärtpaberite omandamine või võõrandamine kliendi nimel ja arvel.
- väärtpaberitega tehingu tegemise korralduse vastuvõtmine kliendilt ja selle edastamine või täitmine kliendi arvel.
- väärtpaberitega oma arvel kauplemine.
- väärtpaberitest moodustatud portfelli valitsemine iga kliendi jaoks eraldi vastavalt kliendi antud juhistele.
- väärtpaberite emiteerimise tagamine.
- väärtpaberite emiteerimise, avaliku pakkumise või väärtpaberite reguleeritud turule kauplemisele võtmise korraldamine.

Investeerimisühinguna tegutsemiseks peab olema vastav tegevusluba, mille väljastab Finantsinspeksioon.

Mis on fondivalitseja?

Fondivalitseja on äriühing, mille põhiline tegevusala on investeeringufondide või väärtpaberiportfellide valitsemine. Fondi valitsemine on fondi aktsiate või osakute väljalaske korraldamine, fondi vara investimine, fondi vara üle arvestuse pidamine ning muu nimetatud toimingutega otseselt seotud tegevus. Fondivalitseja võib valitseda mitut fondi.

Fondi raha, väärtpabereid ja muud vara säilitab reeglina deponitöökohas vastavalt fondivalitseja ja deponitöökoha vahel sõlmitud depolepingule.

Fondivalitseja ja deponitöökohas on kohustatud hoidma lepingulise fondi vara lahus nende endi varast. Fondi vara ei kuulu fondivalitseja ja deponitöökoha pankrotivara hulka ning selle arvel ei saa rahuldada fondivalitseja ja deponitöökoha võlausaldajate nõudeid.

Avaliku investeeringufondi (sh pensionifondi) valitsemiseks on vaja tegevusluba, mille väljastab Finantsinspeksioon. Mitteavalike investeeringufondide valitsemiseks peab fondivalitseja oma tegevuse Finantsinspeksioonis vähemalt registreerima.

Fondi valitsemine on muuhulgas:

- fondi vara investimine, mis seisneb fondi investeerimispoliitika kindlaksmääramises ja investeerimisotsuste tegemises fondi vara paigutamisel.
- fondi osakute või aktsiate väljalaske ja tagasivõtmise või tagasiostmise korraldamine.
- vajaduse korral omandiõigust tõendavate dokumentide väljastamine fondi osakuomanikule või aktsionärile.
- fondi aktsionäridele või osakuomanikele vajaliku teabe edastamine ning muu klienditeenindus.
- fondi aktsiate või osakute turustamise korraldamine.
- fondi vara arvestuse pidamine ning lepingulise fondi raamatupidamise korraldamine.
- fondi vara puhasväärtuse määramine.
- fondi osakute või vajaduse korral aktsiate registri pidamise korraldamine.
- fondi tulu arvestamine ning tulu jaotamise korraldamine fondi aktsionäride või osakuomanike vahel.
- fondivalitseja ja fondi tegevuse seadusele ja muudele õigusaktidele vastavuse jälgimine, sealhulgas asjakohase sisekontrollisüsteemi rakendamine.

Mis on investeeringu- ja pensionifondid?

Investeeringu- ja pensionifondid on ühisteks investeeringuteks moodustatud vara kogumid või aktsiaseltsid, mille vara valitseb riski hajutamise põhimõttest lähtudes fondivalitseja.

Investeeringufondid võivad olla sõltuvalt nende pakumise tüübist avalikud ja mitteavalikud. Avalike investeeringu- ja pensionifondide valitsemiseks on vaja tegevusluba, mille annab välja ja tunnistab kehtetuks Finantsinspeksioon. Mitteavalikke investeeringufonde saab fondivalitseja valitseda registreerides oma tegevuse Finantsinspeksioonis.

Kes on väärtpaberituru kutselised osalised?

Väärtpaberituru kutselised osalised on investeerimisühingud, krediidiasutused, fondivalitsejad, reguleeritud turu korraldaja ja väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja.

Väärtpaberituru kutselise osalisena tegutsemiseks peab olema vastav tegevusluba, mille väljastab Finantsinspeksioon.

- **Reguleeritud turu korraldaja (börsikorraldaja)** - reguleeritud turg on organisatsiooniliste, õiguslike ja tehniliste lahenduste süsteem, mis võimaldab kaubelda väärtpaberitega ning kus eri isikud teevad üksteisele samal või erineval ajal ettepanekuid väärtpaberitega tehingute tegemiseks, samuti tehakse väärtpaberitega tehinguid ise. Reguleeritud turu korraldajal (börsikorraldajal) peab olema vastav tegevusluba.
- **Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja** - väärtpaberiarveldussüsteem on organisatsiooniliste, tehniliste ja õiguslike lahenduste kogum, mis on loodud vähemalt kolme süsteemi liikme ja süsteemi korraldaja vahel sõlmitud lepingu alusel, et täita väärtpaberitehingutest tekkinud kohustused ja tagada süsteemis osalemisest tekkinud kohustuste täitmine. Süsteemi korraldaja on isik, kes korraldab ülekandekorralduste täitmist ning sõltuvalt süsteemi korraldamisest ka nõuete tasaarvestamist süsteemi liikmete vahel.

Reguleeritud väärtpaberituru kauplemisskohad

Väärtpaberituru kauplemisskohaks võib olla reguleeritud turg, mitmepoolne kauplemissüsteem või kliendi korralduste süsteemne täitja.

Reguleeritud väärtpaberiturg on organisatsiooniliste, õiguslike ja tehniliste lahenduste mitmepoolne süsteem, mis võimaldab kaubelda sinna kauplemiseks võetud väärtpaberitega ning kus viiakse ühetaolistel tingimustel kokku eri isikute väärtpaberite omandamis- ja võõrandamishuvid.

Reguleeritud turu korraldamiseks tuleb Finantsinspeksioonilt taotleda vastav tegevusluba.

Tegevusluba tuleb taotleda iga reguleeritud turu korraldamiseks eraldi. Mitmepoolse kauplemissüsteemi tegevusluba saab taotleda koos reguleeritud turu tegevusloaga või pärast reguleeritud turu tegevusloa saamist.

Igal reguleeritud turul võib olla ainult üks turu korraldaja. Korraldajal ei ole õigust tegeleda tegevusaladega, mis ei ole seotud turu ja mitmepoolse kauplemissüsteemi korraldamisega või mis seavad ohtu turu või mitmepoolse kauplemissüsteemi korrapärase ja usaldusväärse toimimise või tema korraldajana tegutsemise.

Turu korra- ja õiguspärase tegevuse tagamiseks kehtestab korraldaja turu [reglemendi](#).

Viimati muudetud 13.03.2024